

Raisz Iván 1943–2025

Raisz Iván Miskolcon született. Három testvérrel együtt, matematikus édesapjuk irányításával, már gyermekkorában közel került a természettudományokhoz, elköteleződött a kísérletezés mellett.

Általános iskolai tanulmányait Miskolcon, középiskolai tanulmányait a kazincbarcikai Vegyipari Technikumban végezte. 1961 és 1966 között a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem hallgatója volt, kémia-fizika tanári szakon. Már elsőévesként megkezdte és tanulmányai során végig folytatta – magas elismeréssel is jutalmazott – tudományos diákköri munkáját.

1966-ban kezdte meg tanári pályáját a kazincbarcikai Felsőfokú Vegyipari Gépészeti Technikumban – amely 1970-től a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Vegyipari Automatizálási Főiskolai Karaként működött –, valamint a szintén kazincbarcikai Vegyipari Technikumban. Oktatási feladatai ellátása mellett is folytatta a kutatást, főként vegyipari mérés technikai és kibernetikai mérés technikai témákban. A Hewlett-Packard fejlesztési eredményeit 12 évvel megelőzve kidolgozta a nyomásprogramozott gázkromatográfiát.

1969-ben védte meg természettudományi doktori értekezését.

A moszkvai Mengyelejev Egyetem levelező aspiránsaként a Karpov Fizikai Kémiai Kutatóintézetben vegyipari kibernetika témában 1981-ben szerezte meg a műszaki tudomány kandidátusa fokozatot. 1996-ban műszaki tudomány tudományágon, metallurgiai tudomány szakon habilitált műszaki doktor címet védett meg, így PhD ME doktori címet nyert el.

1985-től nyugdíjba vonulásáig egyetemi docensként oktatott a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Általános és Fizikai Kémiai Tanszékén, de Kazincbarcikán a Vegyipari Automatizálási Főiskolai Karon is oktatott a kar megszűnéséig. Tanszékvezető-helyettesként, majd tanszékvezetőként látta el az oktatási, valamint a tananyagok korszerűsítésével, új tárgyak bevezetésével összefüggő feladatokat. Tanszékvezetése idején létrehozták a Kromatográfiai és Környezetvédelmi Laboratóriumot.

Mind a kazincbarcikai főiskolán, mind a miskolci egyetemen számos hallgatóját vonta be a – szép hazai és nemzetközi sikereket elérő – tudományos diákköri munkába. Irányításával több egyetemi doktori disszertáció, PhD-dolgozat, valamint számos diplomamunka született.

Búcsúztatásán volt tanítványai és kollégái meleg szavakkal idézték fel személyes kapcsolataikat. Jó tanárként a szakmai feladatokon túl szívén viselte hallgatói sorsát, szívesen vett részt tanítványai összejevetelein.

A tanítás és a kutatás mellett 2023 végéig végzett szakértői munkát veszélyes hulladékok elleni védelem, igazságügyi vegyész és környezetvédelmi szakértői területeken.

1994-ben családi kutató-fejlesztő céget hozott létre ENVIROPHARM Kft. néven, szintén kémia-fizika szakos középiskolai tanár feleségével, gépészmérnök fiával és gyógyszerész leányával, akiknek szakértelme jelentős mértékben járult hozzá a cég sikereihez. Az itt végzett kutatások eredményeként három találmány kapott szabadalmat Magyarország, az Egyesült Államok, Kína, Eurázsia területén.

Elismert kiváló feltaláló volt. Számos új, a gazdasági életben is sikeresen alkalmazott megoldást dolgozott ki munkatársai bevonásával. Nemzetközi bemutatókon 8 különdíjat, 23 aranyérmet, 10 ezüstérmet és 3 bronzérmet nyert el; továbbá a Belga Királyi Feltalálói Lovagrend, a Nemzeti Feltaláló Szervezetek Nemzetközi Szövetsége Lovagrend tagságával, a „Zöld Oscar-díj” (IFIA Green

Innovation Award, Nürnberg), a Jedlik Ányos-díj, valamint a BAZ megyei Prima-díj (magyar tudomány kategória) adományozásával ismerték el munkásságát.

Tagja volt a Mérnöki Kamarának, az Igazságügyi Szakértő Kamarának, valamint több, az MTA, illetve a Magyar Kémikusok Egyesülete égisze alatt működő szakmai szervezetnek.

A fentiekben túl említendő főbb szakmai elismerései: Széchenyi professzori ösztöndíj 1998–2001; WIPO Award for the Best Environmental Friendly Invention, Budapest; Környezetvédelmi Műszaki Felsőoktatásért kitüntetés; Best Invention Prize of Iran Elite Academy; 35. Salon International des Inventions de Genève, aranyérem; Pro Fakultate Ingeniariorum Metallurgiae University of Miskolc; MKE Preisich Miklós-díj; „Az év feltalálója 2008” cím; A Miskolci Egyetem Érdemes Oktatója kitüntetés.

Munkásságát fémjelzi több mint háromszáz előadás, több mint 120 publikáció és 37 szabadalmaztatott találmány, számos elnyert pályázat. Monográfiát szerkesztett veszélyes hulladékok kezeléséről, több szakkönyv, tankönyv írásában vett részt.

Raisz Iván 1969 óta volt aktív tagja Egyesületünk több szakosztályának, ezen belül is – személyes tapasztalataim alapján – a Környezet-analitikai és Technológiai Társaságban (KATT) végzett munkáját tartottam kiemelendőnek. Évtizedek óta hatékonyan járult hozzá Környezetvédelmi Analitikai és Technológiai (KAT) konferenciáink sikeréhez: nemcsak előadásokkal, hanem a szervezés, népszerűsítés, lebonyolítás, szekcióülések elnöki teendőinek ellátásával, a KATT vezetőségi tagjaként is.

Ivánban kitűnő, sokirányú tájékozottságú, segítőkész kollégát ismertem meg az egyesületi munkán túl, a BME nemzetközi projektjeinek részét képező feladatok teljesítésében is. Az EU K+F Keretprogramjai részeként az egyetem kutatási konzorciumépítő és technológiatranszfer projektjeiben működtünk együtt. Szakismerete, tapasztalatai révén több éven keresztül járult hozzá feladataink kitűzéséhez, teljesítéséhez nemcsak szakmai tanácsaival, hanem kapcsolatait felhasználva nélkülözhetetlen szervezési munkával is.

Emlékét szívünkben megőrizzük, nyugodjék békében.

Buzás Ilona
az MKE KATT titkára